

Jakub Cigler, Cigler/Marani Architects: veřejný prostor není jen věcí architektů

Author: SF / Petr Bým | Published: 23.08.2011

Nice places makes nice people. Nemám anglicismy rád, ale tentokrát bych si překlad do češtiny odpustil. Souhlasíte s tím tvrzením?

Určitě. Já si dokonce myslím, že ta „hezká místa“, veřejný prostor, a ještě jinak, ten v uvozovkách volný prostor mezi domy je důležitější než domy samotné. Pro architekta to je, pravda, trochu zvláštní zjištění.

No, možná i pro jiné ...

Podívejte se, město je tak trochu něco jako divadlo. Vytváří kulisy, v kterých probíhají nějaké děje. Domy a prostor mezi nimi by měly mít schopnost vytvářet scénu tak, aby ty děje byly kvalitní. Aby se v té či oné lokalitě opravdu žilo, aby tam neprobíhaly jen takové ty povinné utilitární akce a vztahy, jako že někdo jde z bytu na tramvaj. Budovy a veřejné prostory musí společně vytvářet místo pro spokojený život.

Koneckonců ale i ten veřejný prostor je záležitostí architektů?!

To není tak úplně pravda. Ten problém je komplexní. Vedle architekta ho musí řešit i investoři a samozřejmě také město, tady mluvím o politicích, a v neposlední řadě i iniciativa samotných obyvatel města. To u nás zatím moc nefunguje, hodně se čeká, že to „někdo“ zařídí.

Když zůstanu u architektů - jen málokdy mají štěstí na projektování větších komplexů, jejichž součástí jsou i vnější prostory. Obvykle pracují na jedné budově, která už jen doplňuje nějakou víceméně hotovou kulisu. Co v takovém případě mohou dělat?

Potvrzujete to, co jsem říkal před chvílí, prostě to není jen věcí architektů. Nezpochybnitelnou věcí ale je, že naší profesní ctí by mělo být vnímání vitálních potřeb té lokality, kam stavbu projektují, a hledat kompromis mezi nimi a zájmy investora.

Jde to skutečně? Na první pohled jakákoli péče o prostor mimo samotné budovy představuje zvýšení nákladů - na to jsou developeři docela alergičtí!

Nemáte pravdu. Oni sami - respektive jejich projekt - potřebují, aby to místo fungovalo dobře. V zásadě

nikdy nejde o stavbu, ale o její fungování, ať už si pod tím představíme příjemné bydlení či atraktivní obchody. Takže zájmy města, jeho obyvatel a soukromého investora nejsou protichůdné, architekt je může propojit.

Pokud je investorem veřejný sektor, neměl by být v tomto ohledu žádný problém?!

To jistě, ale u nás to tak moc neplatí. Třeba ani Praha - a jinde to nejspíš nebude o moc lepší - zatím nemá ucelenou a všeobecně akceptovanou koncepci svého rozvoje. Jenom v jakémisi záklonu reaguje na návrhy a projekty developerů. Přitom by to mělo být spíše obráceně. Město by investorům mělo říkat „tady potřebujeme postavit to a to“. Samozřejmě právě s ohledem na veřejný prostor.

Právě váš ateliér pracuje na projektu úpravy veřejných prostor na Václavském náměstí. Tady město zjevně vědělo, co chce ...

Na jedné straně ano, na druhé se všechno vleče už léta, realizace ještě nezačala. Kromě toho, že je to projekt z profesního hlediska nanejvýš komplikovaný, jde bohužel také o politiku. A ta je bohužel proměnlivá. Současný primátor se nedávno nechal slyšet, že místo tramvají by Václavské náměstí potřebovalo pásma zeleně. De facto tak opět otevřel něco, co je už dávno vysoutěženo, rozhodnuto a schváleno. To je další naše nezdoba - u nás se věci neustále znovu a znovu otevírají, rozporují, odvolávají, a tak nikdy nekončí.

Popravdě řečeno, leckdo by možná primátorovi dal za pravdu ...

Při tvorbě veřejného prostoru nejde jenom o množství zeleně či šířku chodníků, jen o nějaká estetická hlediska. To je mnohem komplikovanější proces, do kterého vstupuje řada faktorů. Jeden můj kolega tvrdí, že každá cesta je jako řeka - když na ní neprobíhá doprava, není tam pohyb, pak voda zahnívá. Kriminality je na Václaváku více než je dost, veřejný prostor tam vsutku zahnívá. Ale to jen jeden pohled.

Jaké jsou ty další?

Město by se mělo především postarat o to, čemu slouží budovy na náměstí. Svou nezanedbatelnou roli v kvalitě veřejného prostoru hraje život vnitřku všech staveb v lokalitě. A když to trochu přeženu, tak v centru Prahy najdete vedle Národního muzea hampejz. Dalším problémem je monofunkční charakter většiny staveb na náměstí. Zároveň z celé lokality mizí fenomén bydlení, pokud už vůbec nezmizel. Ale to není jen problém Václavského náměstí. Já samozřejmě vím, že je to odraz ekonomické reality, ale pro veřejný prostor je tahle funkční uniformita skoro vražedná. Skladbu funkcí budov v nějaké lokalitě může ovlivnit a nějak regulovat jenom město. A od něj by mělo vycházet i kvalitní zadání architektům, respektive investorům. To se u nás také ještě moc nedaří.

Jak vás tak poslouchám, tak to u nás s kvalitou veřejného prostoru vypadá spíše bledě?!

Skutečností je, že zatím iniciativa v tomto směru vychází spíše od samotných architektů. Ale jakýsi mírný pokrok je už znát. Tak třeba projekt Copa Centrum na pražské Národní třídě se už alespoň částečně zbavil té zažité monofunkční developerské uniformity, tam soukromý investor počítá vedle obchodů a kanceláří i s bydlením. Na stole mám pozvánku od pražského magistrátu na diskusní fórum představitelů města, architektů a urbanistů - to je nejspíš echo nedávné výzvy Za novou Prahu. A mám tam i pozvánku na konferenci Křížovatky architektury, která se letos bude zabývat právě veřejným prostorem. Takže věci se snad už trochu začínají hýbat.

Architekt Jakub Cigler bude jedním z hostů konference **Křížovatky architektury**, která se bude konat 15. září 2011 v Ballingově sále Národní technické knihovny v Praze. Třetí ročník této konference se zaměří na téma celospolečensky aktuální - veřejný prostor městský či příměstský a jak architektura ovlivňuje život společnosti. K diskusi budou přizváni zástupci komunální sféry, státní sféry, akademické obce, dále

architekti, urbanisti a developeři. Bližší informace o konferenci a jejím programu na www.krizovatkyarchitektury.cz.

23.08.2011 08:00, SF / Petr Bým